

ZOMERTOER

Zondag 12 juli 2020

Start:

Pannenkoekenrestaurant 't Hoogstraatje
Hoogstraat 3
6511 RT Nijmegen
Tel: 024 - 360 46 59

Inschrijving: 9:30 – 10:30 uur

Finish:

Restaurant St. Walrick
St. Walrickweg 5
6611 KG Overasselt
Tel: 024 - 622 13 85

Lengte route: 247 km

We starten in de oudste stad van Nederland bij het pannenkoekenrestaurant 't Hoogstraatje in Nijmegen. Op het plein van Kelfensbos kunnen we parkeren, laten we zorgen dat de motoren netjes staan.

In deze Zomertoer CPEN 2020 wil ik jullie meenemen door een mooi en leuk stukje geaccidenteerd Nederlands/Duits grensgebied. De route voert ons ook over heuvels en dijkjes met hier en daar redelijke stijgingspercentage.

In deze geaccidenteerde route komen wij in 5 regio's met redelijke heuvelhoogtes, variërend tussen de 80 en 120 m, op zich niet spannend wel indruk gevend in de omgeving waarin we rijden.

Zo zullen we ook over de bekende **Zeven heuvelenweg** tussen Berg en Dal en Groesbeek rijden. We vertoeven in een gebied wat qua natuur en geografie zeer divers is, met verrassende menselijke aanpassingen.

Heb zoveel mogelijk de typische idyllisch plekjes geprobeerd op te zoeken, waardoor de sfeer uit de regio's kan worden beleefd. Qua tijd zal het krap zijn om echt overal van te kunnen genieten.

Wij gaan zoveel mogelijk idyllische weggetjes opzoeken, met mooie vergezichten. Wij kunnen daardoor ook gezelschap krijgen van fietsers en wandelaars, hou daar rekening mee.

Corona maatregelen:

- In Nederland gelden de gebruikelijke regels met als belangrijkste de 1,5m distancy maatregel.
- Hou rekening met elkander en vooral geef elkaar de ruimte hoe eenieder daarmee omgaat.
- Het grootste verschil voor Duitsland is het dragen van een mondkapje bij bezoek aan supermarkt, restaurant en/of tankstation => geldt vooral bij het afrekenen.
- In Duitsland volstaat het al als je de eigen motorsjaal over je mond en neus trekt.

Een redelijk deel van de route verpozen we in het Duitse grensgebied, vergeet je documenten daarom niet!

Voorgestelde gezellige pauzeplekken zijn:

1ste pauze: Op 61,78 km na 1,41 uur rijtijd
Restaurant zum Johanna Seb
Johanna-Sebus-Straße 50
Wardhausen, 47533 Kleve

2de pauze: Op 125,70 km na 3,05 uur / rijtijd: 1,14 uur
Janßen Wirtshaus Op den Huck
St. Lambertus-Straße 2
Appeldorn, 47546 Kalkar

3de pauze: Op 191,22 km na 4,30 uur / rijtijd: 1,25 uur
Pannenkoekenrestaurant Heksendan
Oude Kleefsebaan 425
6572 AZ Berg en Dal

De route voert ons door de volgende gebieden:

- De Ooijpolder
- Düffel-kellener altrhein und flußmar
 - o Tussen deze gebieden zit 1ste pauze
- Wisseler Dünen en Wunderland Kalkar
- Archäologischer Xanten
 - o Tussen deze gebieden zit de 2de pauze
- Kranenburger Bruch
- Het Rijk van Nijmegen
 - o In dit gebied zit de 3de pauze
 - o De zeven heuvelenweg begint redelijk direct na deze pauze
- Mokerheide en Mokerplas
 - o Tijdens de 4-daagse is dit gebied een walhalla van muziek wandelaars en gezelligheid
- Hatertse en Overasselte vennen
 - o In dit gebied ligt de eindbestemming

De Ooijpolder

Het gebied Ooijpolder/de Duffelt wordt begrensd door Nijmegen, de Waal, de Duitse grens bij Kleve en de stuwwal bij Beek. Dat maakt het gebied van de Ooijpolder nog unieker. Immers op een steenworp afstand ligt de oudste stad van Nederland. Daarnaast verschaft de Waal mooie vergezichten, enkele strandjes en een zeer rijke en afwisselende natuur in de uiterwaarden, waaronder de Millingerwaard. De nabijheid van Duitsland is bijzonder en geeft diverse extra mogelijkheden. Tot slot biedt de stuwwal bij Beek uitgestrekte bossen en aansprekende hoogteverschillen.

De Ooijpolder is een oude polder die vroeger regelmatig geheel of gedeeltelijk door het water van de Waal werd overstroomd. Daarbij verdwenen boerderijen en huizen onder water. Geschat wordt dat de eerste dijken in dit gebied zo'n 700 jaar geleden werden aangelegd. Inmiddels staan er grote en stevige dijken langs de Waal. Gebleven zijn de vlakke kleigronden, de wielen, de gaten van de klei- en zandafgravingen, de bochtige binnen- en buitendijken, de uiterwaarden en natuurlijk de fraaie natuur in het gehele gebied. De Ooijpolder maakt een belangrijk onderdeel uit van het natuurgebied de Gelderse Poort.

Düffel-kellener Altrhein und Flußmarschen

Het landschap van de duffel is een voormalig laaglandlandschap. Vóór de aanleg van de rivierdijken en het kappen van het bos was de duffel een moerassig weideboslandschap dat regelmatig onder water kwam te staan door de

Rijnvloed. Grind- en grindbanken, oude kanalen, vloedgoten, schuren en verschillende soorten uiterwaarden wisselen elkaar af.

In het winteroverstromingsgebied bestond de natuurlijke vegetatie uit wilgenstruiken, het zacht hout uit zilverwilgenbos en het hardhout uit eiken-iepbos voor hekken.

Bovendien bestaan de hogere oeverwanden al sinds ongeveer 600 voor Christus. BC vestigde zich en werd gebruikt voor landbouw.

Al in de Romeinse tijd waren deze banken bijna volledig ontbost. De sterkste landschapsvormende maatregelen zijn te zien in de dijkbouw die in de 13e eeuw zijn begonnen. Hier is door de eeuwen heen een gesloten dijk- en poldersysteem ontstaan. Sinds de middeleeuwen is het landschap pas sporadisch overstroomd toen de dijken braken.

Het gebied wordt sinds de jaren twintig van de vorige eeuw, toen de oeverdijk naar moderne maatstaven werd vergroot en verstevigd, als "eindelijk watervast" beschouwd.

De duffel kwam aan het einde van de Tweede Wereldoorlog voor het laatst onder water te staan nadat de binnendijk was opgeblazen. Onder bescherming van de dijken ontwikkelde zich een landelijk cultuurlandschap.

Wisseler Dünen en Wunderland Kalkar

Een gebied van ongeziene charme vindt u ten oosten van het kleine dorpje Wissel in de buurt van Kalkar. Hier strekken zich rivierzandduinen uit die reeds 100 jaar geleden als bijzonder landschapsgebied bekend waren en in 1935 als een van de eerste gebieden in het Rijnland onder de natuurbescherming werd geplaatst.

De Wisseler Duinen met hun zandplaten, wildgraslanden en Doornstruikgewassen woeden in de vorm van een halve cirkel ingesloten door zandgaten. Tijdens de middeleeuwen stroomde de Rijn eeuwenlang door de Kalflack en tijdens overstromingen zette hij massa's zand op de oevers af. Tijdens droge zomers stooft dat zand af en torende het zich aan de rand van het dorp

Wissel op tot reusachtige zandbergen, die zo het vruchtbare akkerland bedekten. Aangezien de inwoners van Wissel de zandduinen met het toenmalige gereedschap niet weggewerkt kregen, hebben zij de droge woestijn noodgedwongen als karige weidelandschap gebruikt.

Sinds de 14de eeuw werd het terrein als gemeenschappelijke meentweide voor runderen, ossen en paarden gebruikt. Op de uitgestrekte wildgraslanden konden enkel doornstruiken hier en daar overleven.

Tegenwoordig bepalen markante groepjes haafdoorn vooral in het zuiden het zacht glooiende duinenlandschap.

Kalkar

Kalkar was enkele decennia geleden bij Nederlanders vooral bekend vanwege de omstreden bouw van een kerncentrale, waar ook Nederland aan meebetaald heeft. De kweekreactor in Kalkar werd in 1985 opgeleverd. Door het aanhoudende protest van de antikernenergiebeweging en de steeds alarmerende rapporten over de veiligheid van dit type reactor werd echter in 1991 definitief van ingebruikname afgezien.

Nadat de centrale, gelegen in de Kalkarse buurtschap Hönnepele aan de Rijn, enkele jaren te koop had gestaan nam ten slotte in 1995 de Nederlandse ondernemer Hennie van der Most de gebouwen over en vestigde er hotels en een

pretpark. Deze onderneming heette eerst *Kernwasser Wunderland* en werd in 2005 herdoopt in *Wunderland Kalkar*.

Onderdeel van het complex dat onderdak biedt aan hotels, bars en eetgelegenheden is een attractiepark voor families met kinderen met de naam *Kernie's Familienpark*.

Het zakenconcept van dit park kenmerkt zich door een eenmalige entreeheffing waarna onbeperkt gebruik van de attracties en eten en drinken inclusief zijn.

Archäologischer Xanten

In het Archeologisch park krijgt u een beeld van het alledaagse leven in een Romeinse stad. Hiervoor zijn gebouwen gereconstrueerd. Eigenlijk is men nog steeds bezig om huizen die hier ooit stonden te reconstrueren.

Bij binnenkomst valt het open karakter van het terrein op. Het is moeilijk te bevatten dat vlak onder het gras de resten van een van de grootste Romeinse steden ten noorden van de Alpen liggen. Het originele stratenpatroon van de stad is gemarkeerd met bomenlanen. Verspreid over de kavels staan enkele indrukwekkende reconstruc-

ties van Romeinse gebouwen. Zo ziet u o.a. een tempel die ooit bij de haven stond, het amfitheater, de poorten, de stadsmuren, de romeinse herberg en diverse huizen van ambachtslieden. In het park is ook een museum waar u archeologische vondsten en multimediale presentaties kunt zien.

Tussen mei en september zijn er in het themapark Romeinse weekenden. Tijdens een Romeins weekend worden er ambachten gepresenteerd en mag u het ook uitproberen. Ook in het amfitheater gebeurt van alles.

Kranenburger Bruch

In het zuiden van het natuurgebied de “Düffel”, westelijk van Kleef ligt het 95 hectare grote natuurgebied de “Kranenburger Bruch”. Het is het laatste stukje laagveen in De Gelderse Poort. Gedurende een lange periode werd het gebied door middel van ontwateringsprojecten “drooggelegd”. Van de oorspronkelijke vegetatie was weinig meer over.

Door een efficiënt natuurbeheer en op natuurherstel gerichte waterhuishouding is het gebied grotendeels als oorspronkelijk laagveengebied hersteld, en in het voetspoor daarvan de flora en de fauna.

Het is een gebied met hooischrale graslanden, struiken, bomen, rietvelden en waterlopen. Het water in het “Bruch” zijn waterstromen die eens dienden om het water uit het gebied af te voeren, maar hebben deze functie verloren en staan nu in dienst van het behoud van de natuurlijke omstandigheden.

Naast stilstaand water zijn er enkele stromende waterlopen. Het grondwaterpeil is gestegen en

belangrijke voorzieningen zijn aangelegd voor amfibieën en ongewervelde dieren. Landbouw komt amper nog voor de Kranenburger Broek. Er komen meer dan 30 soorten libellen voor, getuige van de natuurlijke rijkdom van dit gebied. Van de aanleg van “natuurlijke” waterbekkens hebben vooral libellen geprofiteerd. Zij prefereren kleine plassen en overstromingsgebieden. Bijzondere plantensoorten vinden er ook hun habitat. Naast Waterviolier biedt het water een tehuis aan Blaasjeskruid. De graslanden in het gebied worden planmatig gemaaid, met als doel de natuurlijke rijkdom van het gebied te behouden of te versterken. Zes soorten orchideeën en andere bijzondere plantensoorten zijn er te vinden. Na vruchtzetting wordt pas gemaaid. Niet alleen wordt jaarlijks gemaaid, maar ook deels om het jaar. Op deze wijze zijn altijd genoeg hoog opgaande planten voorhanden waarin kleine dieren, zoals muizen, vlinders en sprinkhanen hun beschutting kunnen vinden. In het Bruch vinden we zeldzame sprinkhanen zoals bijvoorbeeld Zomersprinkhaan, het Zeggendoortje en andere bijzondere soorten die vooral zijn aangewezen op open graslanden.

Het Rijk van Nijmegen

Het Rijk van Nijmegen is een streek in het zuidoosten van Gelderland. Het gebied dankt zijn naam aan het gebied dat in vroeger eeuwen toebehoorde aan de vrije rijksstad Nijmegen. Naast Nijmegen zelf omvat de streek de gemeenten Beuningen, Berg en Dal, Heumen en Wijchen.

Ook de Noord-Limburgse gemeente Mook en Middelaar wordt vaak tot het Rijk van Nijmegen gerekend.

De streek wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid aan landschappen. Het is weids in de omgeving van Beuningen en Wijchen.

Ten oosten en zuidoosten van de stad Nijmegen is het heuvelachtig en bebost. Dit gebied maakt deel uit van de grensoverschrijdende Nederrijnse Heuvelrug. Het hoogste punt van deze stuwwal benadert de 100 meter (Vlierenberg 99,8 m boven NAP) nabij Berg en Dal.

In de gemeente Berg en Dal ligt het natuurgebied de Ooijpolder, dat gevormd is door de uiterwaarden van de rivier de Waal.

Mookerheide en Mookerplas

Mook ligt in een prachtig, heuvelachtig natuurgebied in het uiterste noorden van Limburg. Gelegen tussen de Maas en Mookerheide, de brug tussen Maas en heuvelland, met ongekende recreatieve mogelijkheden.

Hier ervaar je de geweldige ambiance van uitgestrekte bos- en heidegebieden, een uniek stuwwallenlandschap en een grote diversiteit aan cultuurhistorisch waardevolle elementen, duidend op een Romeins verleden.

Je rijdt langs het kapelletje van Onze-Lieve-Vrouwe van de Dwaallichtjes. Dat heeft alles te maken met de Slag om de Mookerheide. Op de hei zouden dwaallichtjes te zien zijn geweest, de zielen van de tijdens deze slag gestorven soldaten. Pas toen er een kapelletje was gebouwd verdwenen de dwaallichtjes. Het huidige kapelletje is niet origineel, in 1890 werd het als vervanging gebouwd.

De Mookerplas is ontstaan door winning van zand en grind. Tegenwoordig is het een goed bezochte recreatieplas voor watersportliefhebbers.

Hatertse en Overasselte vennen

De Overasseltse en Hatertse Vennen is een bijzonder gebied met glooiende rivierduinen, vele vennen en uitgestrekte heidevelden. Ook al liggen de rivieren Maas en Waal nu ver van dit gebied vandaan, zij zijn de makers van dit landschap. Na de laatste ijstijd, zo'n 10.000 jaar geleden, was Nederland een poolwoestijn. Zand uit de bedding van de Maas werd hier door de heersende zuidwestenwind tot hoge duinen opgeblazen.

De Waal had voordien al een laag klei afgezet dat werd samengedrukt tot een ondoordringbare laag. Daardoor bleef het regenwater staan in de vorm van vennen. Vanaf de 19de eeuw werden hier grove dennen aangeplant voor de Limburgse mijnbouw. Omdat de vennen dreigden te verdrogen is een deel bos in 2013 omgevormd naar heide. Hierdoor blijft unieke flora en fauna die afhankelijk zijn van deze vennen behouden

De Toercommissie wenst u een prachtige rit.
Rob van Scherpenseel

Routekaartje

